

Onderzoek beschermde flora en fauna
Zuidas
fase 1 functie vrij maken

Opdrachtgever:

Gemeente Amsterdam
Dienst Zuidas

Datum : juni 2013
Auteur : M. Kuiper

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
2.	Flora- en faunawet	4
3.	Doel onderzoek.....	5
4.	Werkwijze.....	6
	Stap 1. Bureaustudie	6
	Stap 2. Veldonderzoek.....	6
	Stap 3. Effectenonderzoek.....	7
	Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag ..	7
5.	Onderzoekgebied.....	8
6.	Resultaten bureaustudie	10
7.	Resultaten veldonderzoek.....	11
	a) BIOTOPEN	11
	i) Intensief onderhouden gras.....	11
	ii) Bomen.....	11
	iii) Park met bomen, struiken en kruidlaag.....	13
	iv) Water en oevers.....	15
	v) Gebouwen.....	16
8.	Nader onderzoek	17
	a) vissen.....	17
	b) jaarrond beschermde nesten	18
	Categorie 5	18
	Inschatting effecten werkzaamheden.....	19
	Categorie 4	22
	Inschatting effecten werkzaamheden.....	24
	c) vaatplanten	27
	Inschatting effecten werkzaamheden.....	28
	d) zoogdieren (vleermuizen, eekhoorn).....	28
	Inschatting effecten werkzaamheden.....	39
	Inschatting effecten werkzaamheden.....	42
9.	CONCLUSIES.....	43
	e) Per soortgroep	43
	f) Per biotoop:.....	45
	g) Kalender werkzaamheden	46
	Bijlage 1	47
	Bijlage 3	54

1. INLEIDING

In verband met de geplande herinrichting van het spoor en de ringweg door de Zuidas in Amsterdam worden in de omgeving gebieden functievrij gemaakt om ondergrondse infrastructuur te plaatsen. De gemeente wenst inzicht in de natuurwaarden in dit werkgebied. Sommige natuurwaarden worden beschermd door de Flora- en faunawet en altijd geldt de zorgplicht om schade aan de natuur zoveel als mogelijk te beperken.

Doel van deze rapportage is het tijdig in kaart brengen van mogelijke conflicten met de Flora- en faunawet. Op basis van deze kennis worden adviezen gegeven, zodat met alle natuurwaarden in het werkgebied rekening wordt gehouden zoals dat door de wet wordt voorgeschreven. We geven aan welke beperkingen dit met zich meebrengt, welk vervolgonderzoek nodig is en welke vervolgstappen in de planning nodig zijn.

2. Flora- en faunawet

Vanuit de Flora- en faunawet is de initiatiefnemer bij ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden in het plangebied en omgeving. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade niet te voorkomen is, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht.

Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. De algemene zorgplicht blijft wel van kracht.

3. Doel onderzoek

Het doel van het onderzoek is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden met de natuurwetgeving door:

1. Inventarisatie van beschermde vaste verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen en vaste verblijfplaatsen jaarrond beschermde nesten in het kader van de Flora- en faunawet.
2. Effectbeoordeling van de geplande werkzaamheden op de beschermde natuurwaarden.

4. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Komen er beschermde soorten in het werkgebied voor?
Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed hebben de werkzaamheden op de beschermde soorten in het plangebied?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden, zijn de volgende stappen doorlopen:

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van voorgaand onderzoek, literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het plangebied voorkomen. Hierbij is, naast het raadplegen van de gangbare verspreidingsatlassen, gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Stap 2. Veldonderzoek

Na het bureauonderzoek is een serie veldonderzoeken uitgevoerd. Het onderzoek was gericht op het maken van een biotoopanalyse en op het vaststellen van een aantal specifieke beschermde soortgroepen:

- vissen
- jaarrond beschermde nesten
- vaatplanten
- zoogdieren (vleermuis, eekhoorn)

Onderzoekers waren drs. L. van Groningen en dr. M. Kuiper. De onderzoeken vonden plaats in de periode van juni 2012 tot mei 2013.

In deze periode werden:

- vier bezoeken gebracht om meerjarig gebruikte nesten van broedvogels in kaart te brengen (eenmaal in juni 2012, eenmaal in april 2013 en tweemaal in mei 2013).
- vijf nachtelijke bezoeken waarbij telkens met twee onderzoekers het gehele gebied werd onderzocht op vleermuizen. Hierbij werd gebruik gemaakt van een batdetector (Pettersen D240x) en gewerkt conform het

vleermuisprotocol, waarbij wegens het combineren met een eerder onderzoek een lichte afwijking werd genomen omdat de aanwezigheid van de te onderzoeken soort, ruige dwergvleermuis, snel kon worden vastgesteld – verder onderzoek kan niet leiden tot wijziging in de conclusie dat de soort aanwezig is. De soort wordt of opnieuw vastgesteld of niet, in beide gevallen blijft de conclusie dat de soort aanwezig is overeind.

- Drie bezoeken gericht op beschermde flora in juni 2012, augustus 2012 en mei 2013.
- Alle wateren in/nabij het gebied die bij de werkzaamheden worden betrokken, werden onderzocht op de aanwezige vissen met behulp van een elektrisch schepnet.
- Bij alle onderzoek was aandacht voor alle beschermde soorten – zoals de eekhoorn.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de verzamelde gegevens in combinatie met de geplande aanpak zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring) op de verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

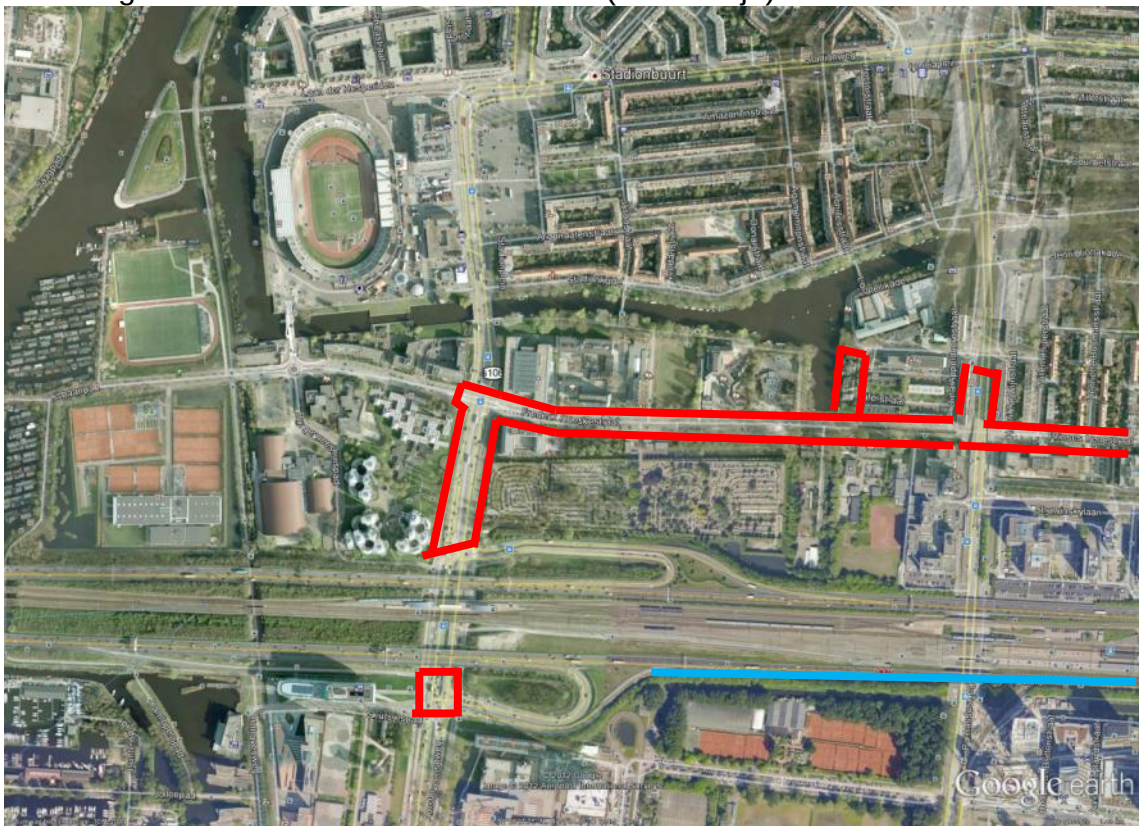
Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

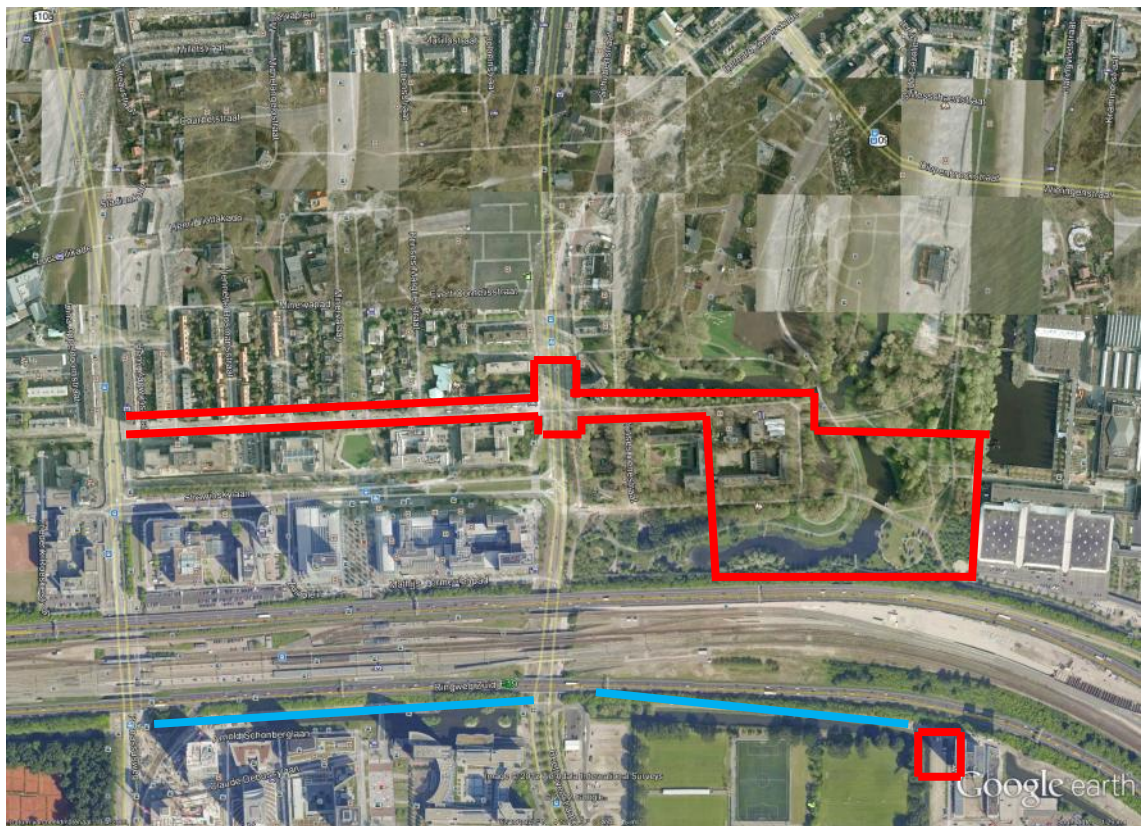
Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen, zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75, en te nemen vervolgstappen.

5. Onderzoekgebied

Dit onderzoek richt zich op het gebied dat wordt aangeduid als 'fase 1' (figuren hieronder). In dit rapport geven we op basis van een interpretatie van de aanwezige biotopen een overzicht van de mogelijk aanwezige natuurwaarden. Daarbij wordt aangegeven in welke maanden van het jaar bij werkzaamheden rekening gehouden moet worden met de mogelijk aanwezige (beschermde) soorten.

Naast het werkgebied fase (rood) werd een dijksloot onderzocht op aanwezigheid van beschermde vissoorten (blauwe lijn).

6. Resultaten bureaustudie

De NDFF bevat de volgende informatie voor het werkgebied in de afgelopen drie jaar:

Broedvogels (*Onderstreept: meerjarige nest, categorie 4.*)

- boomklever
- bosuil
- braamsluiper
- gaai
- groene specht
- groenling
- grote bonte specht
- halsbandparkiet
- holenduif
- merel
- nijlgans
- pimpelmees
- roodborst
- sperwer
- staartmees
- tjiftjaf
- vink
- wilde eend
- winterkoning
- zanglijster
- zwartkop

Zoogdieren

- eekhoorn
- gewone dwergvleermuis
- mol
- huismuis

Amfibieën

- gewone pad
- groene kikker-complex

Beschermde vaatplanten

- Brede wespenorchis

7. Resultaten veldonderzoek

a) BIOTOPEN

In het werkgebied kunnen we vier biotopen onderscheiden:

- Intensief onderhouden gras
- Bomen
- Park met bomen, struiken en kruidlaag
- Water en oevers
- Gebouwen

i) Intensief onderhouden gras

Gras dat in het groeiseizoen zeer regelmatig wordt gemaaid en intensief betreden wordt, herbergt geen vaste verblijfplaatsen van beschermde soorten.

Gazon in park en langs gebouwen kent nauwelijks natuurwaarden – de bomen uiteraard wel! Foto: Beatrixpark.

ii) Bomen

In het werkgebied staan veel straatbomen van klein tot groot en in vele soorten. Bomen kunnen nesten bevatten. Vogels die in bomen in de wijk broeden zijn:

- Houtduif
- Turkse tortel
- Grote bonte specht
- Ekster
- Zwarte kraai

Incidenteel zijn andere soorten, zoals mezen of roofvogels niet uit te sluiten. Zeer dicht bebladerde bomen kunnen ook broedvogels herbergen die hieronder bij heesters worden genoemd.

Vleermuizen kunnen in bomen vaste verblijfplaatsen hebben en de bomen gebruiken als markeringen in de ruimte voor hun vliegroutes.

Solitaire bomen kunnen nesten van broedende vogels herbergen en zijn mogelijk van belang als oriëntatiepunt en als bron van insecten voor vleermuizen.

iii) Park met bomen, struiken en kruidlaag

Park met bomen, struiken en een kruidlaag, vaak in combinatie met gazon, zijn vooral te vinden in het Beatrixpark, maar ook in plantsoenen langs bebouwing. Deze combinaties vormen aantrekkelijke biotopen die een hoge broedvogeldichtheid kennen!

Mogelijke broedvogels zijn:

- Merel
- Zanglijster
- Heggemus
- Roodborst
- Winterkoning
- Staartmees
- koolmees
- pimpelmees
- Fitis
- Tjiftjaf
- Zwartkop
- Groenling
- Putter
- Vink
- Zwarte kraai
- Ekster
- Vlaamse gaai
- Sperwer
- Bosuil
- Boomkruiper
- Grote bonte specht

Algemene kleine zoogdieren zoals egel en bosmuis zijn hier eveneens te verwachten. Eekhoorn wordt op meerdere plaatsen in het park waargenomen. Mogelijk komt de brede wespenorchis in plantsoenen voor.

Park met de combinatie van bomen, heesters, kruidlaag en gazon is altijd druk bezet met broedvogels. Niet alleen het Beatrixpark herbergt dit biotoop, we vinden het ook in de woonwijken.

iv) Water en oevers

Het water in het werkgebied biedt broedgelegenheid aan watervogels als meerkoet, waterhoen en wilde eend. In de rietkragen komt hier de kleine karekiet als broedvogel voor. Algemene amfibieën als kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en groene kikker komen er voor. Vissen komen zeker voor. Het aanwezig zijn van beschermde soorten die in de regio algemeen voorkomen, zoals kleine modderkruiper en bittervoorn, is mogelijk.

De beschermde zwanenbloem kan hier voorkomen.

Water en oevers zijn rijke biotopen met zowel broedvogels, amfibieën als vissen. Veel oevers zijn natuurlijk vormgegeven (midden) en herbergen veel waarden. Zelfs langs de Amstelveense weg (onder) zingen kleine karekieten! De rietorchis kan in oevers voorkomen.

Rietkraag met broedvogels langs Amstelveense weg, hier zijn werkzaamheden gepland. Als die in het broedseizoen (maart/ augustus) plaatsvinden, dan dient broeden vooraf voorkomen te worden door het riet in de winter en in het voorjaar enkele keren te maaien!

v) Gebouwen

Gebouwen kunnen zowel broedvogels als gierzwaluw en huismus en vleermuizen herbergen. Deze soorten zijn streng beschermd.

*Gebouwen kunnen streng
beschermden soorten
herbergen!*

8. Nader onderzoek

In de periode juni 2012 - mei 2013 is binnen de grenzen van het werkgebied gericht onderzoek werd uitgevoerd naar:

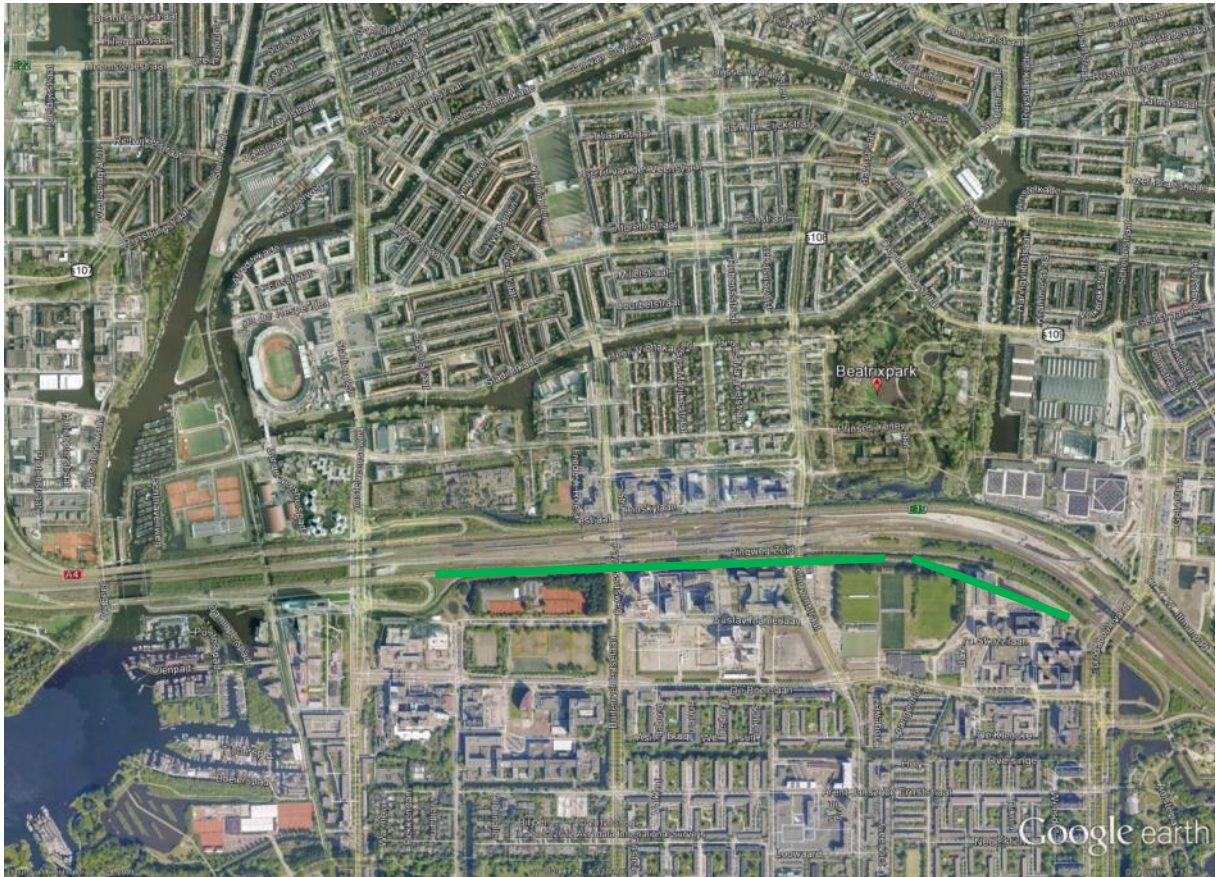
- vissen
- jaarrond beschermde nesten
- vaatplanten
- zoogdieren (vleermuis, eekhoorn)

a) vissen

De dijkslot aan de zuidzijde van de het dijklichaam waarop de snelweg en het spoor lopen zal worden gedempt. Daarom is onderzoek uitgevoerd naar beschermde vissen. Het onderzoek vond plaats op 4 juli 2012. Bij dit onderzoek werd op elke 100 meter over een traject van 10 meter het water afgevist in de volle breedte met behulp van een elektrisch schepnet – hierbij wordt een elektrisch spanningsveld gecreëerd rondom een schepnet, waardoor vissen een ogenblik verlamd komen boven drijven en voor nader onderzoek kunnen worden opgescheept.

Resultaat:

- water is overal van slechte kwaliteit, weinig doorzicht;
- (vrijwel) geen waterplanten;
- waargenomen vissen: enkele grote karpers, geen enkele andere vissoort gevangen, wat uitzonderlijk is;
- mogelijk komt er meer vis voor, maar de populatie is ongewoon klein en eenzijdig;
- Voorkomen van de beschermde bittervoorn kan worden uitgesloten.

Onderzocht: hele lengte van dijkslot aan de voet van de A10 vanaf ING bank tot aan de Amstel

b) jaarrond beschermde nesten

De wetgever maakt onderscheid tussen verschillende categorieën. Hierbij is voor categorie 5 in het kader van een ingreep t.b.v. ruimtelijke ordening geen ontheffing nodig. Wel is inventarisatie gewenst.

Voor de andere categorieën is het nodig ontheffing aan te vragen ingeval er sprake is van verstoring met wezenlijk invloed.

Categorie 5

De volgende broedvogels uit categorie 5 zijn in of nabij het werkgebied aanwezig:

- boomkruiper
- boomklever (niet waargenomen bij veldonderzoek, wel door derden gemeld)
- bosuil
- ekster
- grote bonte specht
- koolmees

- pimpelmees
- spreeuw
- zwarte kraai

Het gaat hier, afgezien van een enkel nest van ekster of kraai in een straatboom, om vogels in het Beatrixpark.

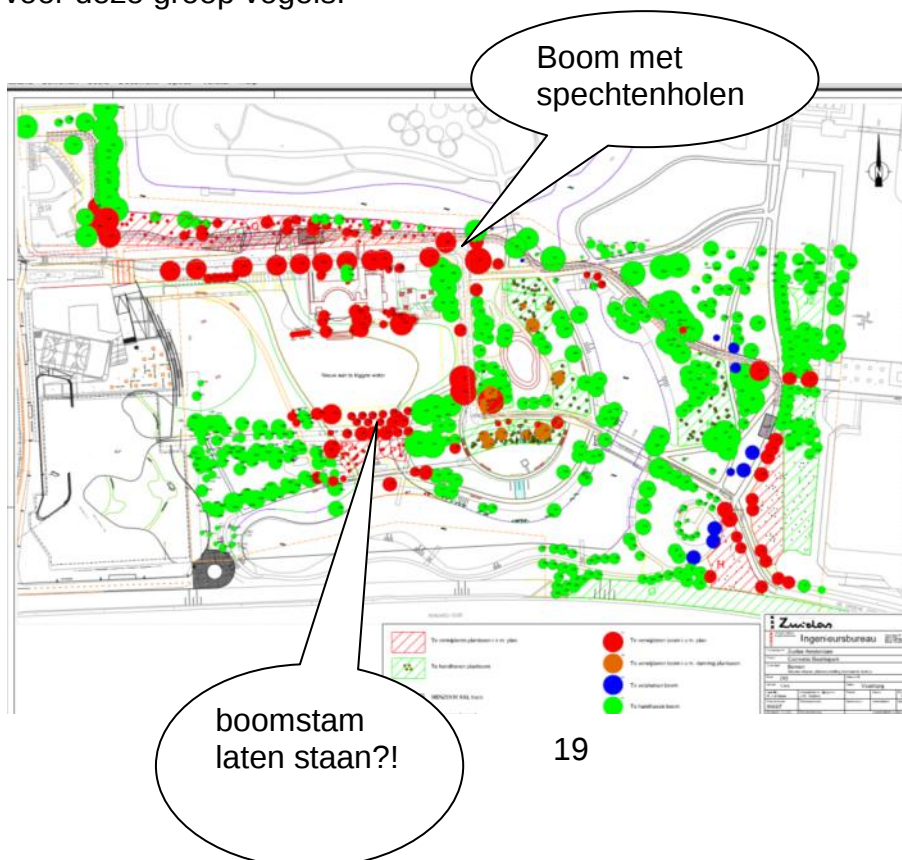
Inschatting effecten werkzaamheden

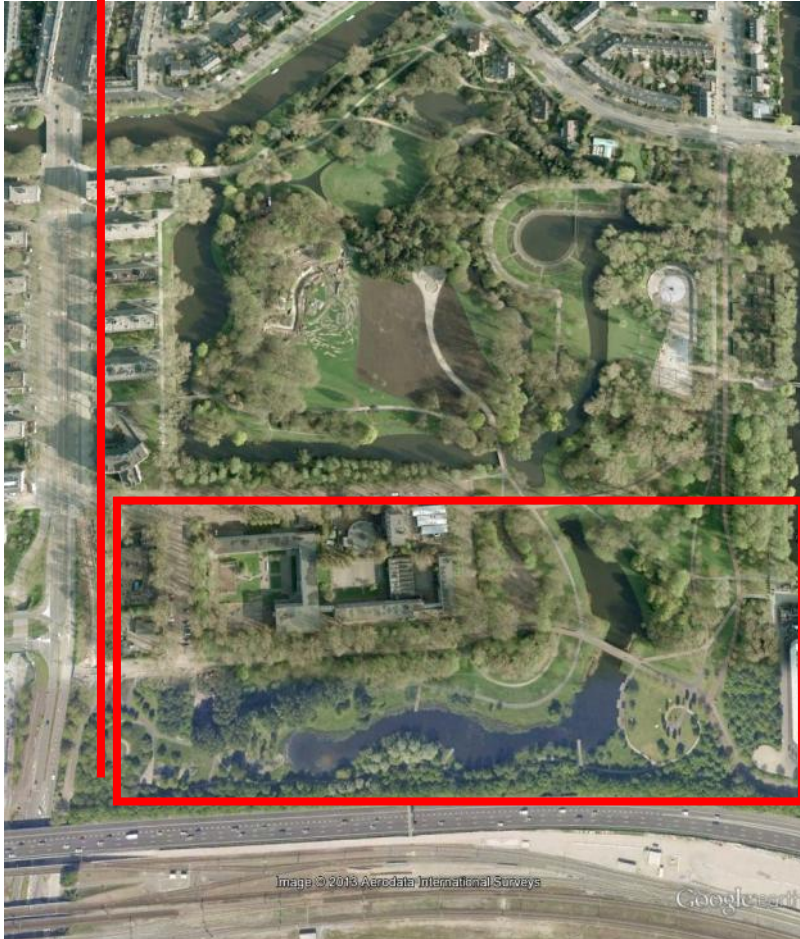
Vanwege het beperkte aantal bomen dat (buiten het broedseizoen) gekapt zal worden is er geen negatieve invloed op broedvogels te verwachten.

- Voor boomkruiper, pimpelmees, koolmees en bosuil zijn voldoende nestkasten en natuurlijke holten in het park aanwezig. De bestaande nestkast van de bosuil is niet in de omgeving van het werkgebied.
- Boomklever, ekster, grote bonte specht, spreeuw en zwarte kraai hebben voldoende bomen om voedsel te vinden en nestlocaties te vinden.

Enkele van de te kappen bomen zijn groot en oud en hebben voor boomkruiper (boomklever?) en grote bonte specht en belangrijke functie als bron van voedsel en nestgelegenheid.

Mitigeren: we stellen voor het verlies van deze bomen te compenseren door in de onmiddellijke omgeving de onderhoudskap van bomen niet uit te voeren door de bomen als geheel te verwijderen, maar door ze te ringen en, zo ver nodig met het oog op de veiligheid, verwijderen van de takken. De afstervende stammen zullen zo een nieuwe bron van voedsel en nestgelegenheid worden voor deze groep vogels.

Enkele bomen in een deel van het park worden verwijderd, geen wezenlijke invloed op de broedvogels.

Spechtenhol (in gebruik door halsbandparkiet)

Goede locatie voor het laten staan van een stam om te laten afsterven.

Categorie 4

In het werkgebied bevindt zich een broedplaats van een vogelsoort, de sperwer, die valt in categorie 4 van de lijst jaarrond beschermde vogelnesten¹. De vogels hebben er in recente jaren meerdere nesten gebouwd – elk jaar een nieuw nest. De vogels waren in 2012 en 2013 met een succesvol nest aanwezig en werden broedend en jongen voerend waargenomen.

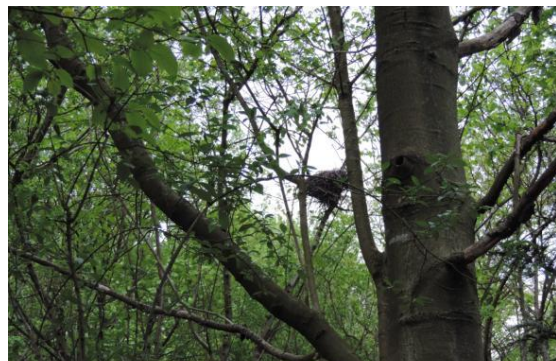

Indicatie locatie nesten sperwer

¹ Een soortenstandaard geschreven door Dienst Regelingen is voor de Sperwer nog niet beschikbaar. Bij de behandeling van dit vraagstuk hebben we ons laten leiden door de soortenstandaard die het meest verwant is, die van de Buizerd.

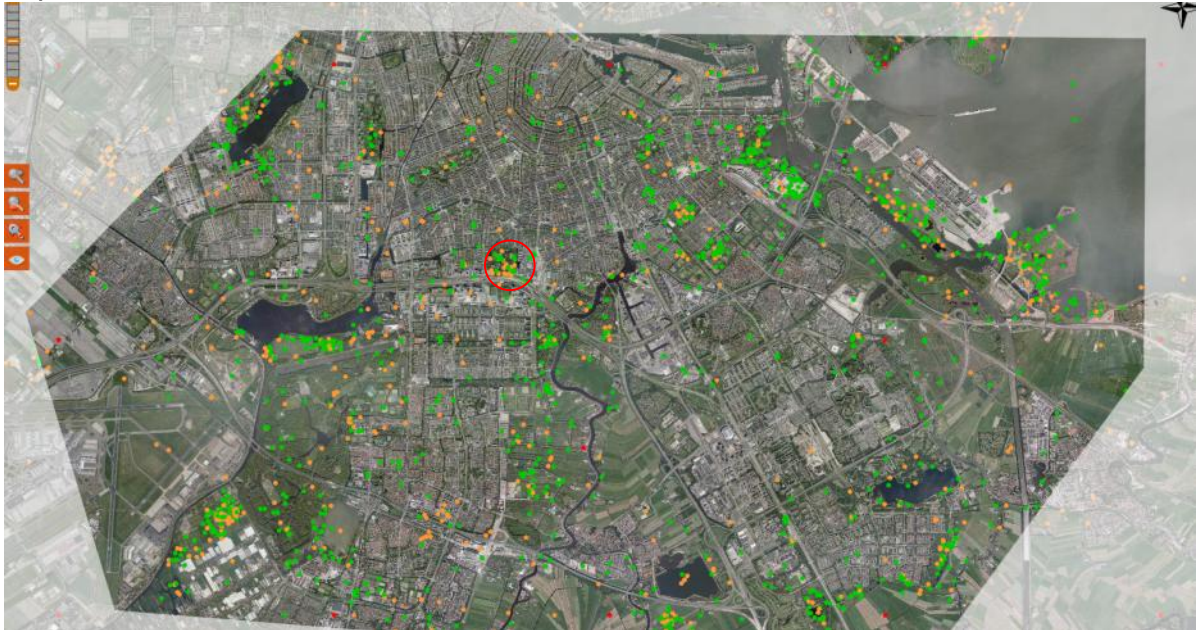
In dit nest werd in 2013 gebroed door een paar sperwers.

Indien er geen plan uitgevoerd zou kunnen worden op basis waarvan verwacht mag worden dat de sperwers niet gestoord worden, is ontheffing nodig.

Inschatting effecten werkzaamheden

Populatie niveau

De sperwer is een algemene vogel in de regio. De NDFF bevat 2630 waarnemingen voor de regio. Er broeden in en om Amsterdam tientallen sperwers, zowel in parken als in grote tuinen, zoals bij de grachten. De sperwerpopulatie is in de afgelopen jaren sterk gegroeid.²

Met het Amsterdamse bos, het Amstelpark, de landgoederen langs de Amstel en de ruime, groene wijken van Buitenveldert en Amstelveen is er een overvloed aan geschikt biotoop en broedplaatsen voor deze soort. Als de vogel om welke reden dan ook een andere broedplaats zou kiezen, is er van enige invloed op niveau van de regionale populatie geen sprake.

Biotoop

Door het verdwijnen van een klein deel van de bomen in het park verandert het leefbiotoop van de sperwer niet. Het park en de omgeving blijven zeer geschikt voor deze soort.

Samenvattend:

- Uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de sperwer een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat op langer termijn zal blijven.

² Persoonlijke waarnemingen, ook ruim gedocumenteerd door vogelwerkgroep Amsterdam en Stadsecologen.

- Het natuurlijk verspreidingsgebied van de sperwer wordt niet kleiner.
- Er is een voldoende grote habitat en dat zal blijven bestaan om de populatie van de sperwer op lange termijn in stand te houden.

De landelijke staat van instandhouding van de sperwer wordt beoordeeld als gunstig. In de regio neemt de soort toe.

De verspreiding van de sperwer op lokaal niveau zal als gevolg van de uit te voeren activiteiten niet minder worden.

Broedplaats

In de planning van de werkzaamheden die in mei 2013 voorlag, zou het hele westelijke deel (rode arcering hieronder) van het bosje gekapt worden in verband met de werkzaamheden om leidingen onder de A10 te boren.

Hierdoor zou de nestplaats zijn afscherming van het open gedeelte van het park goeddeels verliezen, wat het risico op het opgeven van de broedlocatie groot maakt.

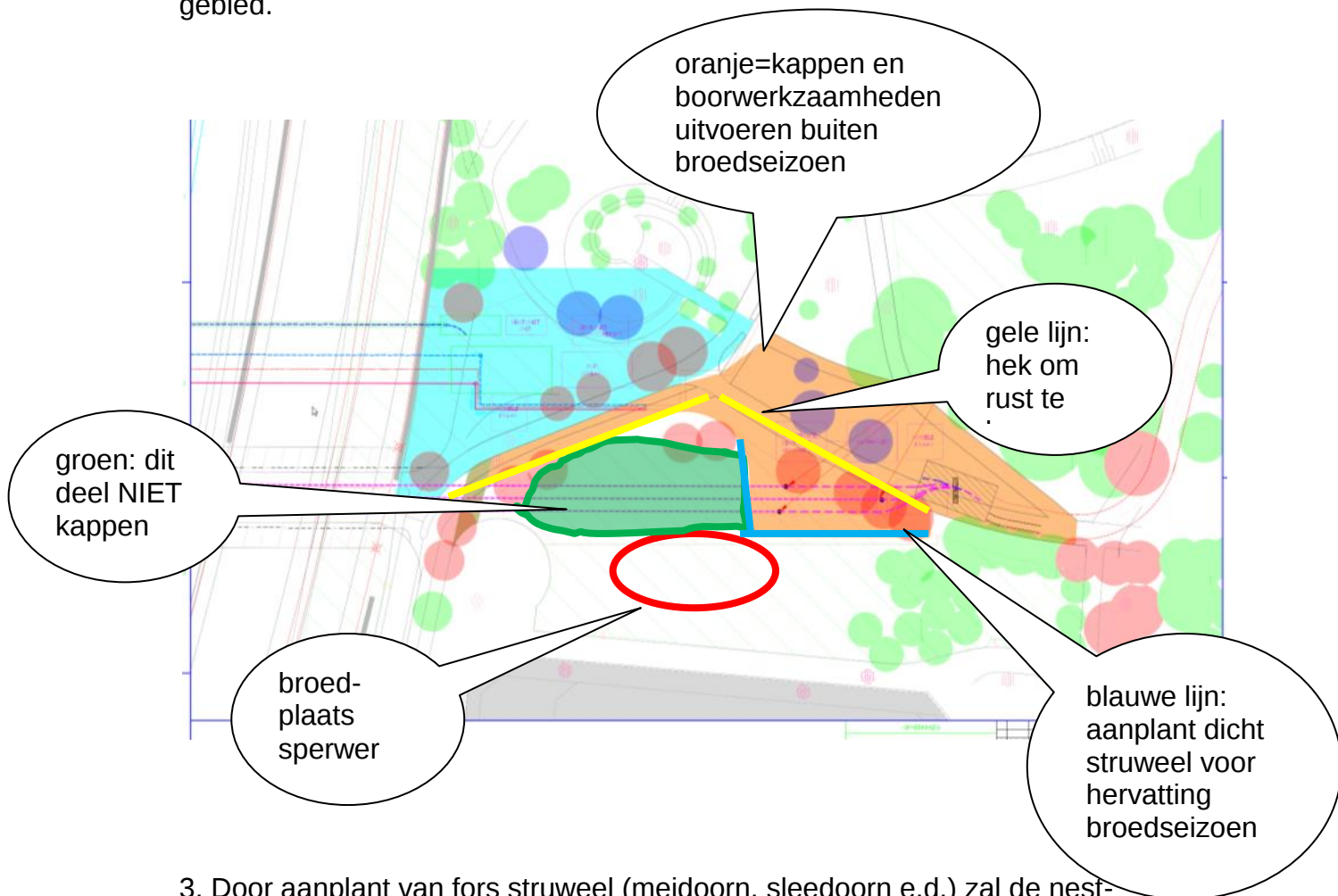
Mitigeren: in overleg met de planners van de werkzaamheden zijn deze oorspronkelijke plannen aangepast om het risico op verstoring van de broedlocatie weg te nemen.

Uit het feit dat de vogels al jaren met succes dichtbij het drukste fietspad in het zeer drukke park broeden, mogen we concluderen dat ze zich niet makkelijk laten verstoren.

De maatregelen om verstoring door werkzaamheden en de invloed van recreanten niet te vergroten, zelfs te verkleinen zijn:

1. Werkzaamheden in de omgeving van de nesten vindt plaats in de periode dat de broedvogels niet (broedend of territoriaal) aanwezig zijn, in de periode tussen augustus en februari.

2. Het te kappen gebied wordt sterk ingeperkt op zo'n wijze dat er nog voldoende 'buffer' van groen aanwezig is tussen de nestlocatie en het open gebied.

3. Door aanplant van fors struweel (meidoorn, sleedoorn e.d.) zal de nestlocatie aan het zicht van het publiek worden onttrokken.

4. Door het plaatsen van een hek rondom het bosje zal de rust voor de vogels veel groter worden dan ooit het geval was.

Op grond van deze mitigerende maatregelen mag worden verwacht dat de sperwer als broedvogel op deze locatie aanwezig zal blijven.

c) vaatplanten

In/nabij het werkgebied zijn twee beschermde plantensoorten aangetroffen, de rietorchis en de brede wespenorchis.

★ = Groeiplaats rietorchis
Rietorchis bij ooievaarsnest

★ = Groeiplaats brede wespenorchis

Deze soorten staan in tabel 1 (brede wespenorchis) en tabel 2 (rietorchis) van de Flora- en faunawet. Voor de soort van tabel 1 geldt het kader van ruimtelijke ordening automatisch een ontheffing. De rietorchis kan volgens de richtlijn van augustus 2009 verplaatst worden naar een geschikte, veilige groeiplaats in de omgeving.

Inschatting effecten werkzaamheden

Indien graafwerkzaamheden plaatsvinden op een groeiplaats, dan zullen de planten verdwijnen.

Mitigeren: in het kader van de zorgplicht adviseren we bij graafwerkzaamheden op een groeiplaats de planten vooraf uit te graven en op een andere geschikte locatie weer in de grond te zetten. De planten zijn het best in bloeiseizoen (midden zomer) te vinden.

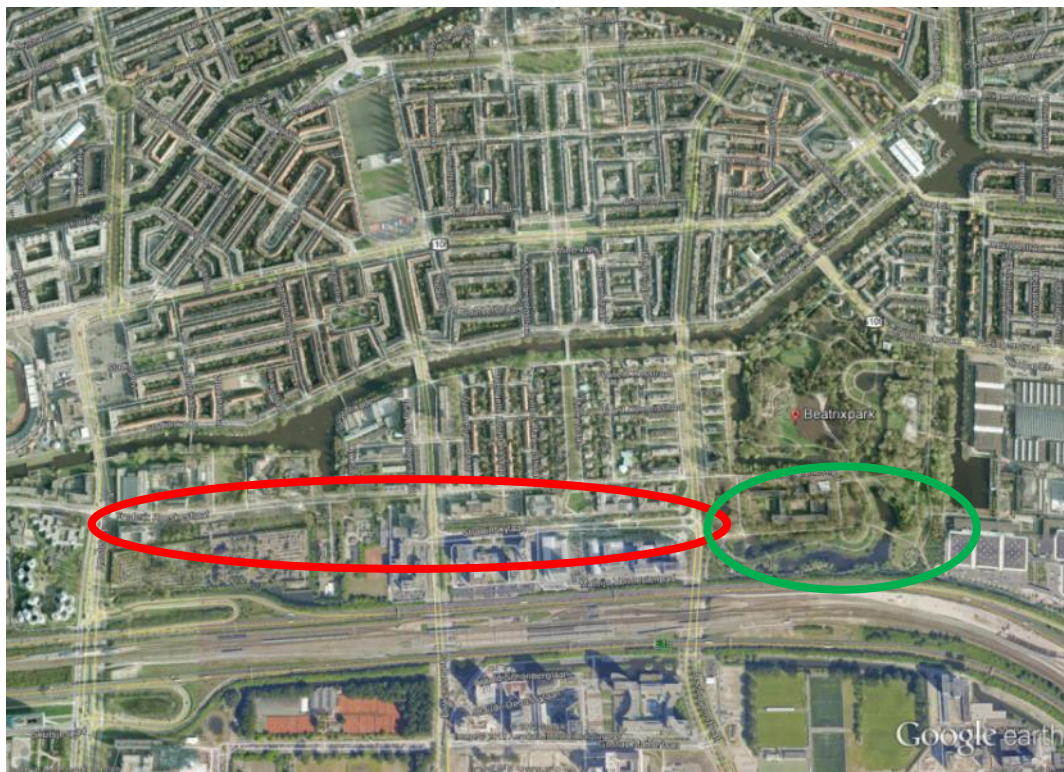
d) zoogdieren (vleermuizen, eekhoorn)

Vleermuizen

Onderzoek werd uitgevoerd op 15 juni 2012 22.00 uur – 01.00 uur

Bevindingen:

- In het Beatrixpark enkele tientallen foeragerende gewone dwerg-vleermuizen. De dieren concentreerden zich duidelijk op enkele locaties waar in kleine groepjes werd gejaagd. (zie kaart)
- Tweemaal hoog overvliegend in het Beatrixpark een laatvlieger.
- In de Prinses Irenestraat en de Fred Roeskestraat werd geen enkele vleermuis waargenomen tijdens drie controles van het hele gebied.

Rood: geen enkele vleermuiswaarneming.

Groen: Gewone dwergvleermuizen en enkele laatvlieger (zie detailkaart)

Groen: jachtgebieden gewone dwergvleermuis. In iedere cirkel een groep van 5-10 jagende dieren

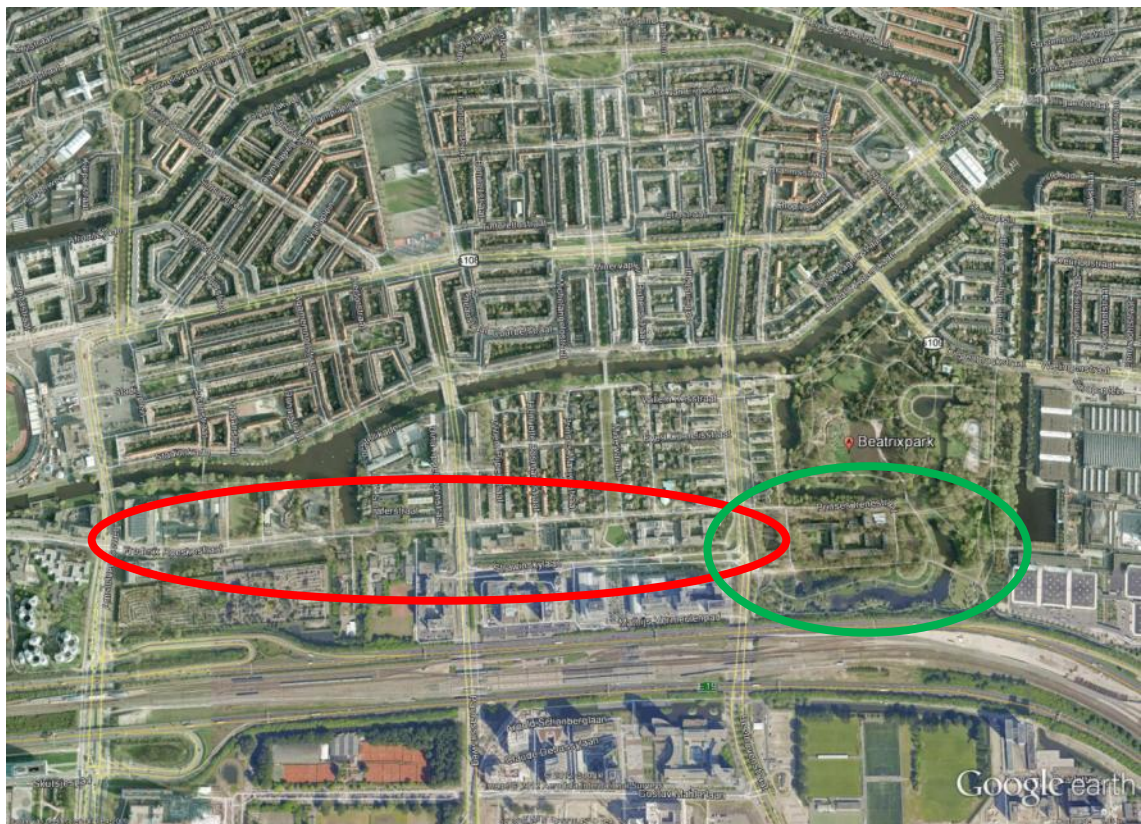
Pijl: overvliegende laatvlieger (2x)

Beide waargenomen soorten hebben hun vaste verblijfplaatsen in gebouwen.

Onderzoek 8 juli 2012 22.20 uur – 24.30 uur

Bevindingen:

- In het Beatrixpark maximaal 10 foeragerende gewone dwergvleermuizen. De dieren concentreerden zich op enkele locaties waar in kleine groepjes werd gejaagd. (zie kaart)
- Tweemaal hoog overvliegend in het Beatrixpark een laatvlieger.
- In de Prinses Irenestraat en de Fred Roeskestraat werd geen enkele vleermuis waargenomen tijdens drie controles van het hele gebied.

Rood: geen enkele vleermuiswaarneming.

Groen: Gewone dwergvleermuizen en enkele laatvlieger (zie detailkaart)

Groen: jachtgebieden gewone dwergvleermuis. In iedere cirkel een groep van 5-10 jagende dieren

Pijl: overvliegende laatvlieger (2x)

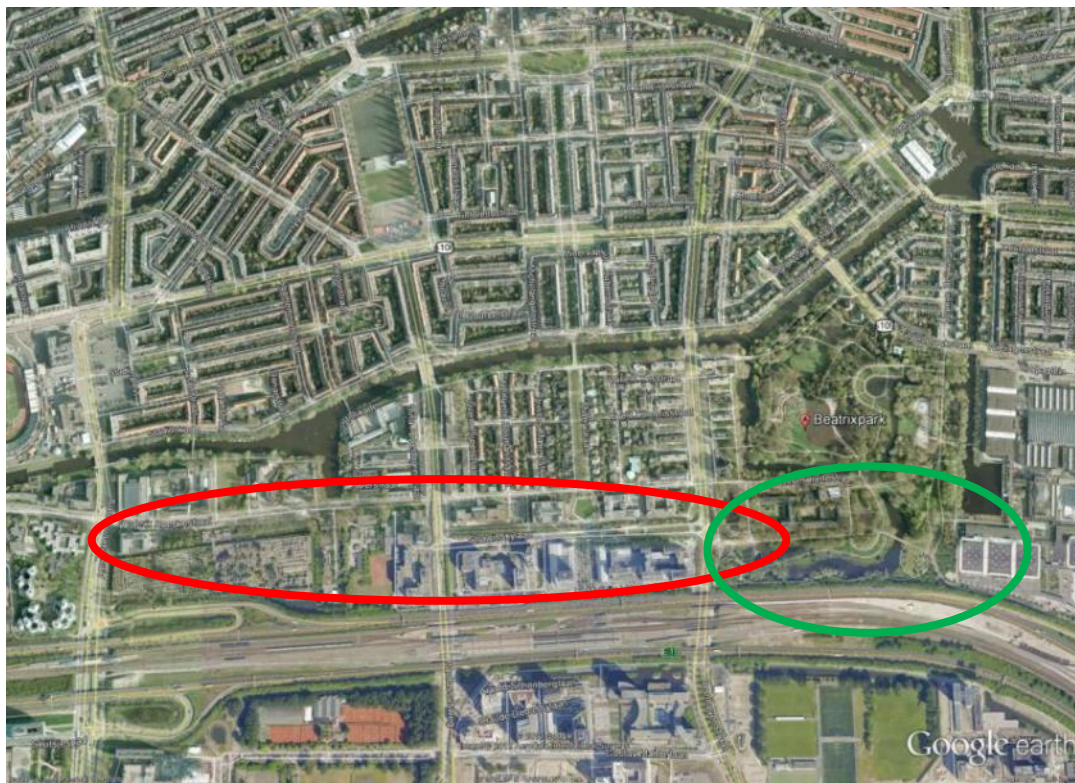
Beide waargenomen soorten hebben hun vaste verblijfplaatsen in gebouwen.

Onderzoek 2 augustus 2012 21.45 uur – 24.00 uur

Twee onderzoekers met batdetectoren.

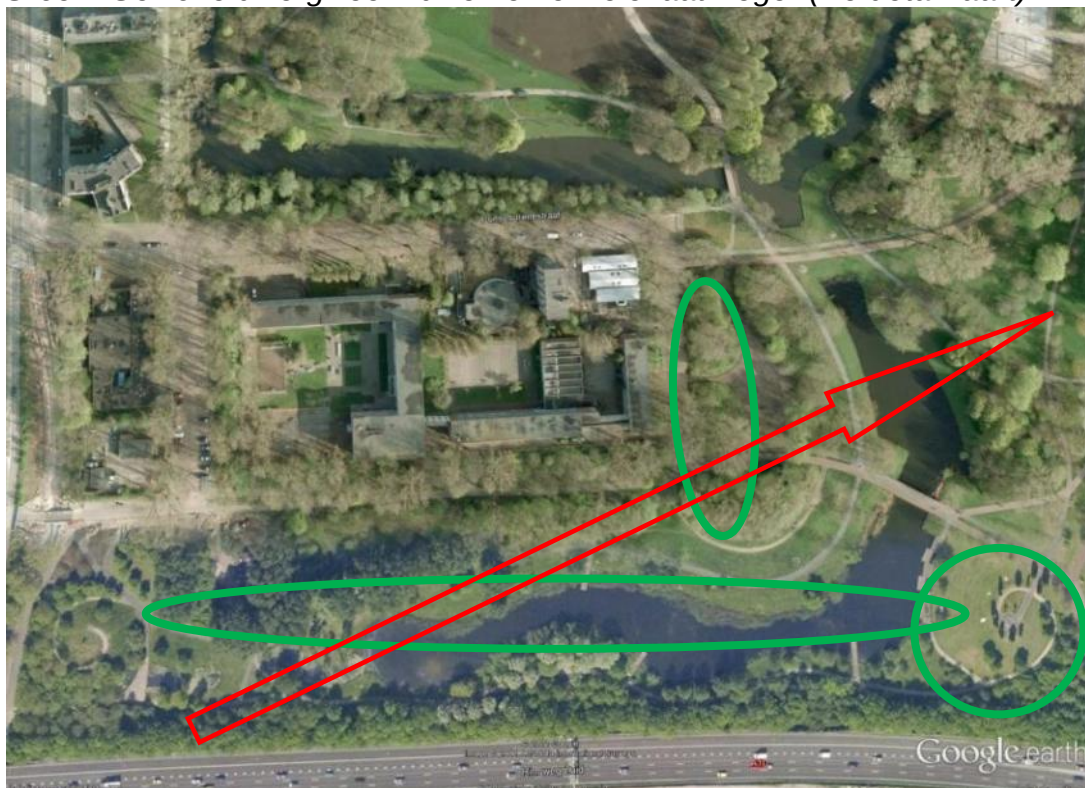
Bevindingen:

- In het Beatrixpark enkele tientallen foeragerende gewone dwergvleermuizen. De dieren concentreerden zich duidelijk op enkele locaties waar in kleine groepjes werd gejaagd. (zie kaart)
- Eenmaal hoog overvliegend in het Beatrixpark een laatvlieger.
- In de Prinses Irenestraat en de Fred Roeskestraat werd geen vleermuis waargenomen.

Rood: geen enkele vleermuiswaarneming.

Groen: Gewone dwergvleermuizen en enkele laatvlieger (zie detailkaart)

Groen: jachtgebieden gewone dwergvleermuis. In iedere cirkel een groep van 5-10 jagende dieren

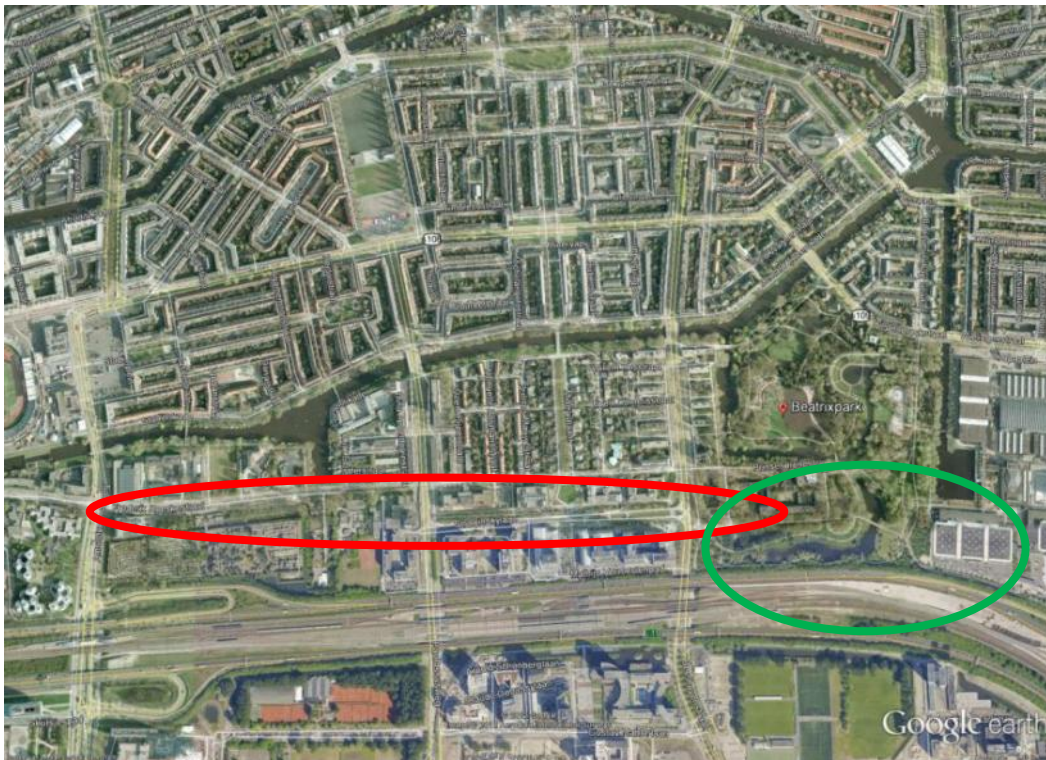
Pijl: overvliegende laatvlieger

Beide waargenomen soorten hebben hun vaste verblijfplaatsen in gebouwen.

Onderzoek 3 september 2012 6.00 uur – 8.00 uur
Een onderzoeker met batdetector.

Bevindingen:

- In het Beatrixpark enkele tientallen foeragerende gewone dwergvleermuizen. De dieren concentreerden zich duidelijk op enkele locaties waar in kleine groepjes werd gejaagd. (zie kaart).
- Eenmaal hoog overvliegend in het Beatrixpark een laatvlieger.
- In de Prinses Irenestraat geen en in de Fred Roeskestraat werden enkele gewone dwergvleermuis aan noordzijde waargenomen.

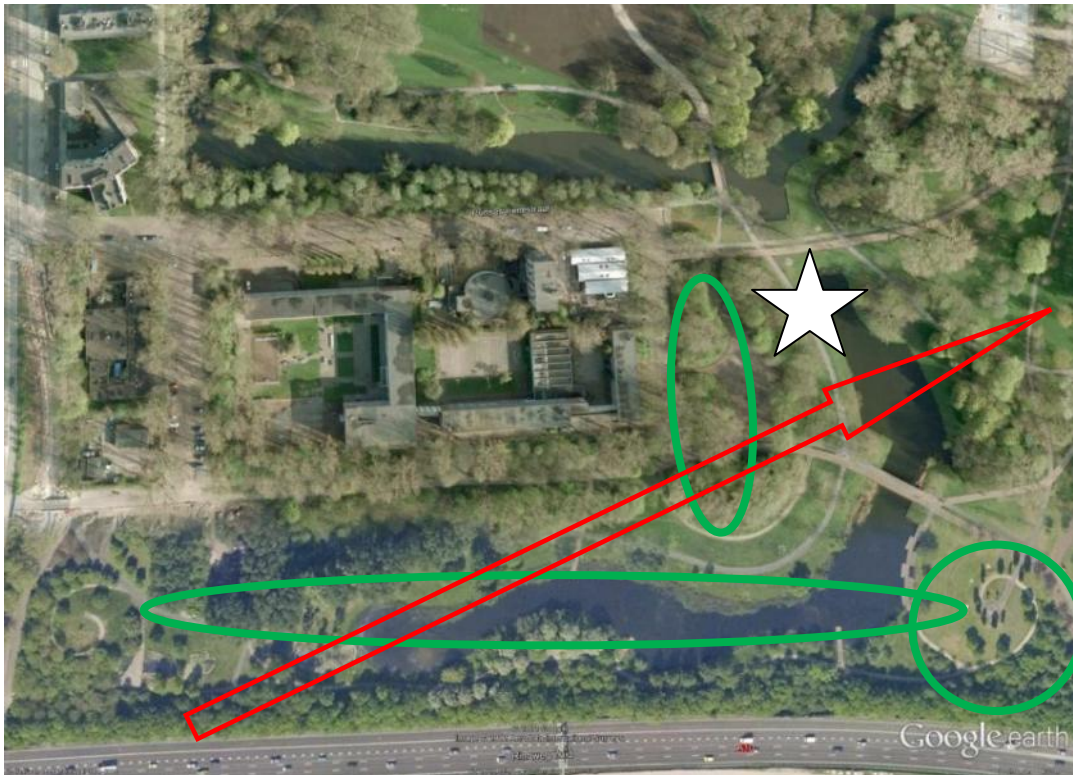

Rood: gewone dwergvleermuiswaarneming.

Groen: Gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuis en laatvlieger (zie detailkaart)

Groen: jachtgebieden gewone dwergvleermuis: 3 jagende dieren.

Groen: jachtgebieden gewone dwergvleermuis. In iedere cirkel een groep van 5-10 jagende dieren

Pijl: overvliegende laatvlieger

Beide waargenomen soorten hebben hun vaste verblijfplaatsen in gebouwen.

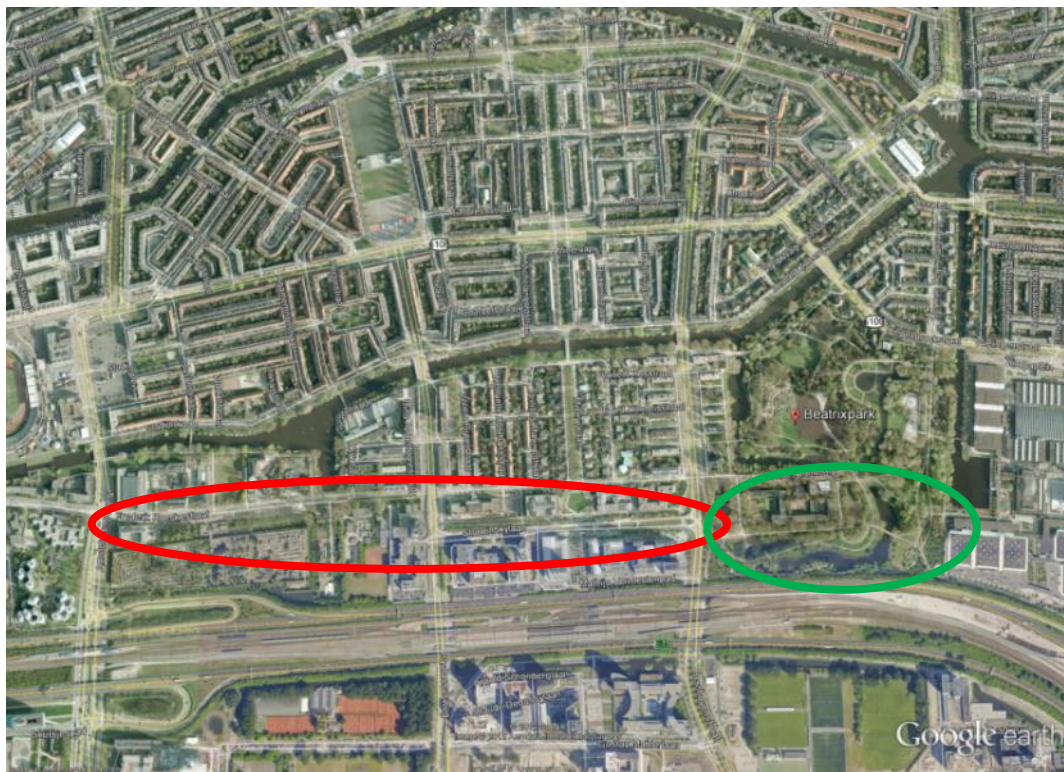
Ster: Ruige dwergvleermuis foeragerend. langs bomen en boven water.

Onderzoek werd uitgevoerd op

5 mei 2013 21.00 uur – 23.00 uur, droog tussen buitjes.

Bevindingen:

- In het Beatrixpark enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen. De dieren jagen op enkele locaties in kleine groepjes. (zie kaart)
- In de Prinses Irenestraat en de Fred Roeskestraat werd geen enkele vleermuis waargenomen.

Rood: geen enkele vleermuiswaarneming.

Groen: Gewone dwergvleermuizen en enkele laatvlieger (zie detailkaart)

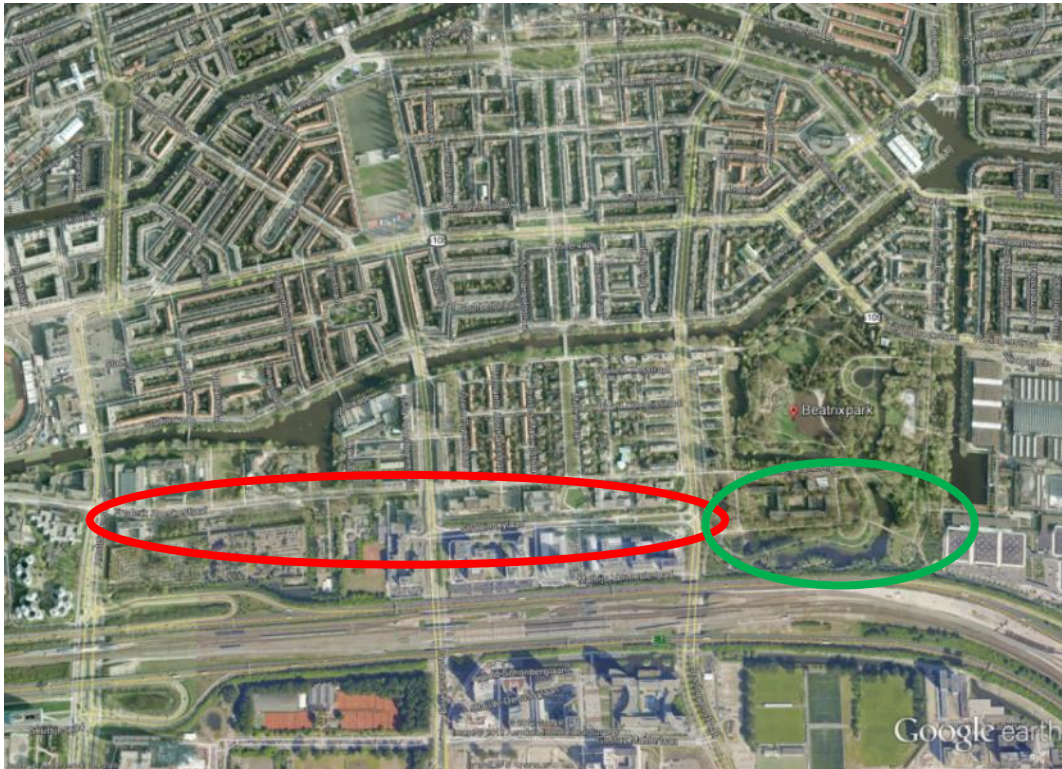

Groen: jachtgebieden gewone dwergvleermuis. In iedere cirkel een groep van 5-10 jagende dieren

25 mei 2013 22.00 uur / 24.00 uur droog tussen regen.

Bevindingen:

- In het Beatrixpark enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen.
- In de Prinses Irenestraat en de Fred Roeskestraat geen vleermuis waargenomen.

Rood: geen enkele vleermuiswaarneming.

Groen: Gewone dwergvleermuizen en enkele Laatvlieger (zie detailkaart)

Groen: jachtgebieden gewone dwergvleermuis. In iedere cirkel een groep van 5-10 jagende dieren
Pijl: overvliegende laatvlieger (2x)

Groen: jachtgebieden gewone dwergvleermuis. 1-2 jagende dieren. Eenmaal vloog er een dier van zuid naar noord over de weg.

Samenvattend

Het **Beatrixpark** en de **Prinses Irenestraat oost** vormen een druk gebruikt jachtgebied voor de gewone dwergvleermuis. Laatvlieger gebruikt het park incidenteel, maar alleen 'in het voorbijgaan' – de echte jachtgronden liggen blijkbaar elders. De ruige dwergvleermuis gebruikt het park in de nazomer om te foerageren.

Fred Roeskestraat wordt niet gebruikt door vleermuizen, wel gebruiken gewone dwergvleermuizen de ruimte boven water en langs bomen aan de noordzijde van de Fred Roeskestraat.

Inschatting effecten werkzaamheden

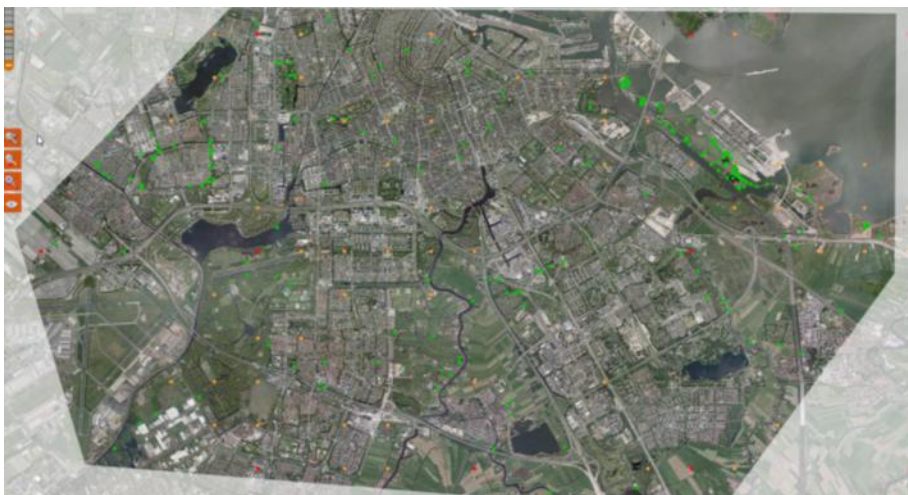
De Fred Roeskestraat heeft geen functie voor vleermuizen, zolang water en bomen ten noorden van de weg zo blijven, is er geen invloed op vleermuizen te verwachten.

Het kappen van een klein deel van de bomen in het Beatrixpark zal geen negatieve invloed hebben op de kwaliteit waarop het gebied functioneert als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Doordat de groenstructuur behouden blijft, zullen er ook geen vliegroutes verloren gaan.

Vaste verblijfplaatsen van laatvlieger en gewone dwergvleermuis zijn niet in het geding, deze soorten kiezen gebouwen als vaste verblijfplaats.

Ruige dwergvleermuis is ten oosten van de Prinses Irenestraat in het park foeragerend waargenomen.

Populatieniveau

Hoewel de ruige dwergvleermuis moeilijk is waar te nemen, zijn er in het hele gebied rondom Amsterdam veel waarnemingen vastgesteld. De soort is algemeen in de regio, de populatie moet in de nazomer uit enkele honderden dieren bestaan.

In het werkgebied staan geen waarnemingen genoteerd – de waarneming tijdens het onderzoek is de enige. We mogen aannemen dat dit deel van de stad van weinig belang is voor de soort.

Uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de ruige dwergvleermuis een levensvatbare component blijft van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat op langere termijn zal blijven. Op lokaalniveau kunnen de werkzaamheden geen invloed op de populatie hebben.

De functie van het park als foerageergebied zal niet worden aangetast door het vervangen van een klein deel van de bomen. Ook een mogelijke functie die het park heeft als vaste verblijfplaats voor de incidenteel aanwezige ruige dwergvleermuis kan zeker worden gesteld door het nemen van mitigerende maatregelen (plaatsen van vleermuiskasten).

Het natuurlijk verspreidingsgebied van de ruige dwergvleermuis wordt niet kleiner. Er blijft een voldoende groot habitat bestaan en dit zal blijven bestaan om de lokale populatie van de ruige dwergvleermuis op lange termijn in stand te houden.

De ruige dwergvleermuis is een flexibele soort die gedurende een relatief korte periode in het jaar gebruik maakt van bomen als vaste verblijfplaats. Of dit is ook in het Beatrixpark het geval is, is nog niet gebleken. Omdat er nog veel bomen overblijven, is er geen sprake van een verlies aan vaste verblijfplaatsen – de dieren kiezen makkelijk een andere boom. Indien bij het geplande onderzoek nog een baltsplaats wordt aangetroffen, dient ontheffing te worden aangevraagd,

Mitigeren: meest effectieve maatregel, het laten staan van een voldoende aantal bomen, wordt uiteraard al uitgevoerd, slechts een zeer klein deel van de bomen wordt vervangen.

Er zijn geen aanwijzingen voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen. Met het oog op een mogelijk toekomstige vaste verblijfplaatsen van bijvoorbeeld ruige dwergvleermuis adviseren in het park minimaal vier (acht) platte vleermuiskasten op te hangen die door ruige dwergvleermuizen gebruikt kunnen worden als vaste verblijfplaats om de kans op vermindering van een eventueel aanwezige vaste verblijfplaats uit te sluiten. De kasten worden opgehangen onder begeleiding van een deskundige die daarbij let op:

- aanbieden van verschillende microklimaten
- geschikte hoogte, aanvliegroute, vrije vliegruimte en licht en vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren.

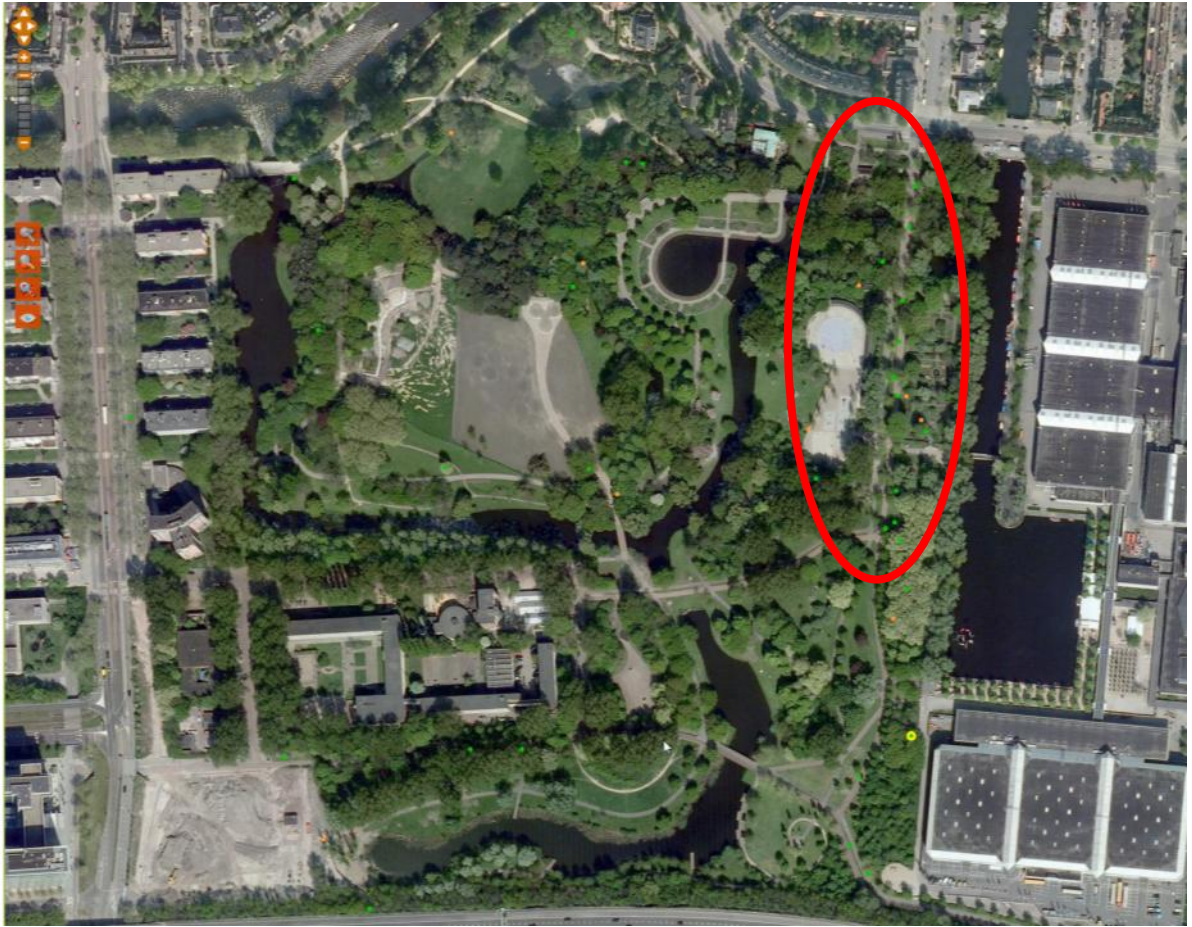
Als de alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn, is de beste periode om bomen weg te halen tussen augustus (einde broedseizoen vogels) en oktober (mogelijk gebruik winterverblijfplaats).

Gekapt hout met holten moet minimaal één dag blijven liggen met de holte naar boven, zodat eventueel toch aanwezige exemplaren nog kunnen uitvliegen.

Er moet een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle ten behoeve van de ruige dwergvleermuis te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd.

•De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de ruige dwergvleermuis.

Eekhoorn

Waarnemingen eekhoorn NDFF

Eekhoorns worden met enige regelmaat waargenomen verspreid over het park. De meeste waarnemingen zijn genoteerd in de noordwest hoek (cirkel).

Tijdens geen van de veldonderzoeken werd in het werkgebied een eekhoorn waargenomen. Er is met de verrekijker gericht gezocht naar vaste verblijfplaatsen binnen het werkgebied, deze zijn niet aangetroffen. Aangenomen mag worden dat de dieren in een ander deel van het park hun vaste verblijfplaatsen hebben.

Inschatting effecten werkzaamheden

Eekhoorns zijn zeer mobiele dieren die de werkzaamheden eenvoudig kunnen ontwijken. Vaste verblijfplaatsen zijn niet in het geding. Het biotoop van de eekhoorn zal door het vervangen van een zeer klein deel van de bomen in het park niet wijzigen, de populatie behoudt dezelfde mogelijkheden om zich te handhaven en zal niet worden aangetast. De eekhoorn staat in table 2 en bij toepassing van de erkende gedragscode is geen ontheffing nodig.

Mitigeren: tijdens de werkzaamheden vluchtroutes open laten zodat de dieren kunnen ontwijken.

9. CONCLUSIES

Beschermde soorten zijn in het gebied aanwezig. Voor soorten van tabel 1 en 2 is ontheffing niet nodig, wel geldt de zorgplicht. We geven een overzicht van de implicaties per soortgroep en per biotoop – beide vullen elkaar aan. Door de voorgestelde mitigerende maatregelen te nemen zal schade aan vleermuizen worden voorkomen, ontheffing is niet nodig. Uitvoering van het werkplan voor de broedplaats van de sperwer zal deze broedplaats veilig stellen, ontheffing is daarom niet nodig.

e) Per soortgroep

- Kleine zoogdieren:
 - Bij kappen/rooien op basis van zorgplicht egels laten weghalen en vluchtruimte voor andere soorten zoals eekhoorn en bosmuis open laten.

Vleermuizen:

- De Fred Roeskestraat heeft geen functie voor vleermuizen.
- Het Beatrixpark en de Prinses Irenestraat vormen een belangrijk leefgebied voor gewone dwergvleermuizen. De dieren vinden hier hun voedsel. Vaste verblijfplaatsen moeten in gebouwen in de (wijde!) omgeving gezocht worden. De uitvoering van de plannen zal geen effect hebben op de functie die dit gebied heeft voor de gewone dwergvleermuizen.
- Het Beatrixpark en de Prinses Irenestraat vormen een verbindingroute voor laatvliegers. De dieren vliegen kort door/over het park op weg van hun vaste verblijfplaatsen naar hun jachtgebieden elders. Vaste verblijfplaatsen moeten in gebouwen in de (wijde!) omgeving gezocht worden. De uitvoering van de plannen zal geen effect hebben op de functie die dit gebied heeft voor de laatvliegers.
- Het Beatrixpark en de Prinses Irenestraat vormen een leefgebied voor ruige dwergvleermuizen. Een of enkele dieren verblijven hier in de nazomer en vinden hier hun voedsel.³ De uitvoering van de plannen zal geen effect hebben op de functie die dit gebied heeft voor de ruige dwergvleermuizen en zal geen invloed hebben op

³ Een nader onderzoek in de nazomer van 2013 kan deze vast stelling mogelijk aanvullen.

de populatie. Mitigerende maatregelen, zoals in de tekst aangegeven, worden in een werkprotocol vast gelegd.

- Op korte termijn worden onder toezicht van een deskundige vleermuiskasten opgehangen.

Ontheffing voor de Flora- en faunawet is niet nodig omdat er geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord en het gebied zijn functie voor de vleermuizen behoudt.

- Broedvogels:

- In parkachtige biotopen en rietkragen kan in het broedseizoen (tussen 15 maart en 1 augustus) geen verstorend werk worden uitgevoerd. De aanduiding van het broedseizoen is een indicatie, vogels kunnen ook daarbuiten broeden, dan mag ook geen nest worden verstoord.
- Bij het kappen van losse bomen in het broedseizoen is dit alleen mogelijk indien uit controle op nesten is gebleken dat er geen nesten in de boom of omgeving worden verstoord.
- De vaste broedplek van de sperwer dient volgens het opgestelde plan van aanpak onaantast te blijven.

Ontheffing aanvragen is niet nodig omdat er geen broedende vogels worden verstoord en geen meerjarige nestplaatsen worden verstoord.

- Vissen:

- Geen beschermde soorten, dus geen ontheffing nodig.
- Bij dempen op basis van zorgplicht water eerst laten leegvissen.

Ontheffing voor de Flora- en faunawet is niet nodig.

- Vaatplanten

- Bij graafwerkzaamheden in het kader van de zorgplicht rietorchis en brede wespenorchis verplanten naar een alternatieve geschikte groeiplaats in de omgeving.

Ontheffing voor de Flora- en faunawet is niet nodig (vrijstelling in het kader van ruimtelijke ordening).

- Amfibieën

- In het kader van de zorgplicht dienen vluchtwegen, met name tijdens graafwerkzaamheden nabij water, worden open gelaten.

Ontheffing voor de Flora- en faunawet is niet nodig (vrijstelling in het kader van ruimtelijke ordening).

- Reptielen
 - Niet aanwezig
- Insekten
 - Geen beschermde soorten aanwezig

f) Per biotoop:

- Gazon: geen beperkingen.
- Solitaire bomen:
 - controle op vaste verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen;
 - in het broedseizoen alleen kappen na controle door deskundige;
 - meerjarig gebruikte nesten in kaart brengen.
- Park:
 - geen werkzaamheden in broedseizoen;
 - bij rooien egels redden, kleine zoogdieren laten vluchten;
 - uitvoeren plan van aanpak sperwer;
 - protocol voor ruige dwergvleermuis opstellen
 - ophangen vleermuiskasten.
- Water en oevers
 - begroeide oevers: geen werkzaamheden in broedseizoen;
 - water dempen: voorkomen vissen laten wegvangen (kan NatuurBeleven verzorgen.).

g) Kalender werkzaamheden

Biotoop	jan	feb	ma	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	opm
bomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Oranje: controleer op nesten
park	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Oranje: let op egels en kleine zoogdieren
water	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Oranje: red vissen
riet	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
gebouwen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	Oranje: controleer op vleermuis, huismus, gierzwaluw

NB: als er werk gepland is bij park of riet in de rode fase, dan kan een oplossing worden gevonden door vooraf het gebied ongeschikt te maken voor broedvogels.

Bijlage 1

*FOTOTOUR van de Rai tot
Amstelveenseweg*

RAI

Bijlage 3

BEKNOPT SAMENVATTING FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (m.u.v. bruine en zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle soorten inheemse amfibieën en reptielen, de inheemse niet bevisbare vissoorten, enkele hieronder genoemde soorten uit andere soortgroepen en enkele niet inheemse soorten.

De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen verschillende typen werkzaamheden en onderscheidt de daarbij beschermde soorten in een drietal tabellen.

Nb: alle vogelsoorten zijn beschermd en staan niet in de opsommingen.

Altijd geldt de zorgplicht.

Ongeacht de activiteit en de soort dient voldoende zorg in acht genomen te worden voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden die beschouwd kunnen worden als bestendig beheer of werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ordening, is *geen* ontheffing nodig voor de onderstaande soorten (**tabel 1**). Voor andere werkzaamheden is een ontheffing nodig die alleen wordt gegeven als er geen afbreuk wordt gedaan aan gunstige staat van instandhouding van de soort:

Zoogdieren

- aardmuis *Microtus agrestis*
- bosmuis *Apodemus sylvaticus*
- dwergmuis *Micromys minutus*
- bunzing *Mustela putorius*
- dwergspitsmuis *Sorex minutus*
- egel *Erinaceus europeus*
- gewone bosspitsmuis *Sorex araneus*
- haas *Lepus europeus*
- hermelijn *Mustela erminea*
- huisspitsmuis *Crocidura russula*
- konijn *Oryctolagus cuniculus*
- mol *Talpa europea*
- ondergrondse woelmuis *Pitymys subterraneus*
- ree *Capreolus capreolus*
- rosse woelmuis *Clethrionomys glareolus*
- tweekleurige bosspitsmuis *Sorex coronatus*
- veldmuis *Microtus arvalis*
- vos *Vulpes vulpes*
- wezel *Mustela nivalis*
- woelrat *Arvicola terrestris*

Reptielen en amfibieën

- bruine kikker *Rana temporaria*
- gewone pad *Bufo bufo*
- middelste groene kikker *Rana esculenta*
- kleine watersalamander *Triturus vulgaris*
- meerkikker *Rana ridibunda*

Mieren

- behaarde rode bosmier *Formica rufa*
- kale rode bosmier *Formica polyctena*
- stronkmier *Formica truncorum*
- zwartrugbosmier *Formica pratensis*

Slakken

- wijngaardslak *Helix pomatia*

Vaatplanten

- aardaker *Lathyrus tuberosus*
- akkerklokje *Campanula rapunculoides*
- brede wespenorchis *Epipactis helleborine*
- breed klokje *Campanula latifolia*
- dotterbloem *Caltha palustris*
- gewone vogelmelk *Ornithogalum umbellatum*
- grasklokje *Campanula rotundifolia*
- grote kaardenbol *Dipsacus fullonum*
- kleine maagdenpalm *Vinca minor*
- knikkende vogelmelk *Ornithogalum nutans*
- koningsvaren *Osmunda regalis*
- slanke sleutelbloem *Primula elatior*
- zwanebloem *Butomus umbellatus*

•

Bij het uitvoeren van werkzaamheden die beschouwd kunnen worden als bestendig beheer of werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ordening is geen ontheffing nodig voor de onderstaande soorten, **tabel 2**, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor andere werkzaamheden of als er niet volgens een gedragscode wordt gewerkt, is een ontheffing nodig die alleen wordt gegeven als er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort:

Zoogdieren

- damhert *Dama dama*
- edelhert *Cervus elaphus*
- eekhoorn *Sciurus vulgaris*
- grijze zeehond *Halichoerus grypus*
- grote bosmuis *Apodemus flavicollis*
- steenmarter *Martes foina*
- wild zwijn *Sus scrofa*

Reptielen en amfibieën

- alpenwatersalamander *Triturus alpestris*
- levendbarende hagedis *Lacerta vivipara*

Dagvlinders

- moerasparelmoervlinder *Euphydryas aurinia*
- vals heideblauwtje *Lycaeides idas*

Vissen

- biermpje *Noemacheilus barbatulus*
- kleine modderkruiper *Cobitis taenia*
- meerval *Silurus glanis*
- rivierdonderpad *Cottus gobio*

Vaatplanten

- aangebrande orchis *Orchis ustulata*
- aapjesorchis *Orchis simia*
- beenbreek *Narthecium ossifragum*
- bergklokje *Campanula rhomboidalis*
- bergnachtorchis *Platanthera chlorantha*
- bijenorchis *Ophrys apifera*
- blaasvaren *Cystopteris fragilis*
- blauwe zeedistel *Eryngium maritimum*
- bleek bosvogeltje *Cephalanthera damasonium*
- bokkenorchis *Himantoglossum hircinum*
- brede orchis *Dactylorhiza majalis majalis*
- bruinrode wespenorchis *Epipactis atrorubens*
- daslook *Allium ursinum*
- dennenorchis *Goodyera repens*
- Duitse gentiaan *Gentianella germanica*
- franjegentiaan *Gentianella ciliata*
- geelgroene wespenorchis *Epipactis muelleri*
- gele helmbloem *Pseudofumaria lutea*
- gevlekte orchis *Dactylorhiza maculata*
- groene nachtorchis *Coeloglossum viride*
- groensteel *Asplenium viride*
- grote keverorchis *Listera ovata*
- grote muggenorchis *Gymnadenia conopsea*
- gulden sleutelbloem *Primula veris*
- harlekijn Orchis morio
- herfstschroeforchis *Spiranthes spiralis*
- hondskruid *Anacamptis pyramidalis*
- honingorchis *Herminium monorchis*
- jeneverbes *Juniperus communis*
- klein glaskruid *Parietaria judaica*
- kleine keverorchis *Listera cordata*
- kleine zonnedauw *Drosera intermedia*
- klokjesgentiaan *Gentiana pneumonanthe*
- kluwenklokje *Campanula glomerata*
- koraalwortel *Corallorhiza trifida*

- kruisbladgentiaan *Gentiana cruciata*
- lange ereprijs *Veronica longifolia*
- lange zonnedaauw *Drosera anglica*
- mannetjesorchis *Orchis mascula*
- maretak *Viscum album*
- moeraswespenorchis *Epipactis palustris*
- muurbloem *Erysimum cheiri*
- parnassia *Parnassia palustris*
- pijlscheefkelk *Arabis hirsuta sagittata*
- poppenorchis *Aceras anthropophorum*
- prachtklokje *Campanula persicifolia*
- purperorchis *Orchis purpurea*
- rapunzelklokje *Campanula rapunculus*
- rechte driehoeksvaren *Gymnocarpium robertianum*
- rietorchis *Dactylorhiza majalis praetermissa*
- ronde zonnedaauw *Drosera rotundifolia*
- rood bosvogeltje *Cephalanthera rubra*
- ruig klokje *Campanula trachelium*
- schubvaren *Ceterach officinarum*
- slanke gentiaan *Gentianella amarella*
- soldaatje *Orchis militaris*
- Spaanse ruiter *Cirsium dissectum*
- steenanjer *Dianthus deltoides*
- steenbreekvaren *Asplenium trichomanes*
- stengelloze sleutelbloem *Primula vulgaris*
- stengelomvattend havikskruid *Hieracium amplexicaule*
- stijf hardgras *Catapodium rigidum*
- tongvaren *Asplenium scolopendrium*
- valkruid *Arnica montana*
- veenmosorchis *Hammarbya paludosa*
- veldgentiaan *Gentianella campestris*
- veldsalie *Salvia pratensis*
- vleeskleurige orchis *Dactylorhiza incarnata*
- vliegenorchis *Ophrys insectifera*
- vogelnestje *Neottia nidus-avis*
- voorjaarsadonis *Adonis vernalis*
- wantsenorchis *Orchis coriophora*
- waterdrieblad *Menyanthes trifoliata*
- weideklokje *Campanula patula*
- welriekende nachtorchis *Platanthera bifolia*
- wilde gage *Myrica gale*
- wilde herfsttijloos *Colchicum autumnale*
- wilde kievitsbloem *Fritillaria meleagris*
- wilde marjolein *Origanum vulgare*
- wit bosvogeltje *Cephalanthera longifolia*
- witte muggenorchis *Pseudorchis albida*

- zinkviooltje *Viola lutea calaminaria*
- zomerklokje *Leucojum aestivum*
- zwartsteel *Asplenium adiantum-nigrum*

Kevers

- vliegend hert *Lucanus cervus*

Kreeftachtigen

- rivierkreeft *Astacus astacus*

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een *beperkte* vrijstelling voor de volgende soorten, uit **tabel 3**, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode.

Voor activiteiten in de landbouw en bosbouw geldt geen vrijstelling voor het verstoren van dieren.

Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets.

Op basis van AMvB

Zoogdieren

- das *Meles meles*
- boomarter *Martes martes*
- eikelmuis *Eliomys quercinus*
- gewone zeehond *Phoca vitulina*
- veldspitsmuis *Crocidura leucodon*
- waterspitsmuis *Neomys fodiens*

Reptielen en amfibieën

- adder *Vipera berus*
- hazelworm *Anguis fragilis*
- ringslang *Natrix natrix*
- vinpootsalamander *Triturus helveticus*
- vuursalamander *Salamandra salamandra*

Vissen

- beekprik *Lampetra planeri*
- bittervoorn *Rhodeus cericeus*
- elrits *Phoxinus phoxinus*
- gestippelde alver *Alburnoides bipunctatus*
- grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*
- rivierprik *Lampetra fluviatilis*

Dagvlinders

- bruin dikkopje *Erynnis tages*
- dwergblauwtje *Cupido minimus*
- dwergdikkopje *Thymelicus acteon*
- groot geaderd witje *Aporia crataegi*

- grote ijsvogelvinder *Limenitis populi*
- heideblauwtje *Plebejus argus*
- iepepage *Strymonidia w-album*
- kalkgraslanddikkopje *Spialia sertorius*
- keizersmantel *Argynnis paphia*
- klaverblauwtje *Cyaniris semiargus*
- purperstreepparelmoervlinder *Brenthis ino*
- rode vuurvinder *Palaeochrysophanus hippothoe*
- rouwmantel *Nymphalis antiopa*
- tweekleurig hooibeestje *Coenonympha arcania*
- veenbesparelmoervlinder *Bolaria aquilonais*
- veenhooibeestje *Coenonympha tullia*
- veldparelmoervlinder *Melitaea cinxia*
- woudparelmoervlinder *Melitaea diamina*
- zilervlek *Clossiana euphrosyne*

Vaatplanten

- groot zee gras *Zostera marina*

Op basis van de Habitatrichtlijn bijlage IV

Zoogdieren

- baardvleermuis *Myotis mystacinus*
- Bechstein's vleermuis *Myotis bechsteinii*
- bever *Castor fiber*
- bosvleermuis *Nyctalus leisleri*
- Brandt's vleermuis *Myotis brandtii*
- bruinvis *Phocoena phocoena*
- Euraziatische lynx *Lynx lynx*
- franjestaart *Myotis nattereri*
- gewone dolfin *Delphinus delphis*
- gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
- gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
- grijze grootoorvleermuis *Plecotus austriacus*
- grote hoefijzerneus *Rhinolophus ferrumequinum*
- hamster *Cricetus cricetus*
- hazelmuis *Muscardinus avellanarius*
- ingekorven vleermuis *Myotis emarginatus*
- kleine dwergvleermuis *Pipistrellus pygmaeus*
- kleine hoefijzerneus *Rhinolophus hipposideros*
- laatvlieger *Eptesicus serotinus*
- meervleermuis *Myotis dasycneme*
- mopsvleermuis *Barbastella barbastellus*
- Nathusius' dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
- noordse woelmuis *Microtus oeconomus*
- otter *Lutra lutra*
- rosse vleermuis *Nyctalus noctula*
- tuimelaar *Tursiops truncatus*
- tweekleurige vleermuis *Vespertilio murinus*

- vale vleermuis *Myotis myotis*
- watervleermuis *Myotis daubentonii*
- wilde kat *Felis silvestris*
- witflankdolfijn *Lagenorhynchus acutus*
- witsnuitdolfijn *Lagenorhynchus albirostris*

Reptielen en amfibieën

- boomkikker *Hyla arborea*
- geelbuikvuurpad *Bombina variegata*
- gladde slang *Coronella austriacus*
- heikikker *Rana arvalis*
- kamsalamander *Triturus cristatus*
- knoflookpad *Pelobates fuscus*
- muurhagedis *Podarcis muralis*
- poelkikker *Rana lessonae*
- rugstreeppad *Bufo calamita*
- vroedmeesterpad *Alytes obstetricans*
- zandhagedis *Lacerta agilis*

Dagvlinders

- donker pimperlblauwtje *Maculinea nausithous*
- grote vuurvinder *Lycaena dispar*
- pimperlblauwtje *Maculinea teleius*
- tijmblauwtje *Maculinea arion*
- zilverstreephooibeestje *Coenonympha hero*

Libellen

- bronslibel *Oxygastra curtisii*
- gaffellibel *Ophiogomphus cecilia*
- gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*
- groene glazenmaker *Aeshna viridis*
- noordse winterjuffer *Sympecma paedisca*
- oostelijke witsnuitlibel *Leucorrhinia albifrons*
- rivierrombout *Stylurus flavipes*
- sierlijke witsnuitlibel *Leucorrhinia caudalis*

Vissen

- houting *Conegonus oxyrrhynchus*
- steur *Acipenser sturio*

Vaatplanten

- drijvende waterweegbree *Luronium natans*
- groenknolorchis *Liparis loeselii*
- kruipend moerasscherm *Apium repens*
- zomerschroeforchis *Spiranthes aestivalis*

Kevers

brede geelrandwaterroofkever *Dytiscus latissimus*

- gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus*
- heldenbok *Cerambyx cerdo*
- juchtleerkever *Osmoderma eremita*

Tweekleppigen

- Bataafse stroommossel *Unio crassus*

Jaarrond beschermde nesten

Niet alleen zijn alle broedende vogels beschermd, een aantal vaste verblijfplaatsen van vogels is ook buiten het broedseizoen beschermd. Hierbij worden vijf categorieën gehanteerd.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: sperwer, boomvalk, buizerd en ransuil).
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Wat betreft categorie 5 geldt dat inventarisatie gewenst is en dat moet worden aangegeven in hoeverre er alternatieve broedplaatsen in de omgeving zijn. Zijn er alternatieven, dan mogen nesten worden verwijderd – alleen buiten het broedseizoen uiteraard.